

# Картотека бесід з профілактики травматизму

з дітьми старшого  
дошкільного віку



## Тѐми бесід:

- №1 - «Ожеледь»
- №2 - «Обережно! Бурульки (снїг з дахів)»
- №3 - «Як пісок може стати небезпечним»
- №4 - «Кішка і собака - наші сусіди»
- №5 - «Як був покараний цікавий язичок»
- №6 - «Ми йдемо на екскурсію (піша)»
- №7 - «Ура! Ми їдемо на екскурсію (на автобусі)»
- №8 - «Чергування по їдальні»
- №9 - «Як вести себе в спеку»
- №10 - «Взимку на гірці»
- №11 - «Ми любимо працювати»
- №12 - «Правила поведінки на ділянці д/с під час прогулянки»
- №13 - «Комахи - користь і шкода»
- №14 - «Як поводить себе під час проведення рухливих ігор»
- №15 - «Обережно - рослини та гриби на ділянці д/садка»
- №16 - «Ми любимо свята в д/садку»
- №17 - «Як поводить себе в групі»
- №18 - «Пересуваємося по д/садку»
- №19 - «Зимові дороги»
- №20 - «Жорстокі морози в цьому році»
- №21 - «Ігри на модулях»



## Бесіда №1.

**Тема:** «Ожеледь»

**Мета:** Знати правила безпеки в зимовий час - в ожеледь; вміти по картинках визначати небезпечну ситуацію; описувати її, і правила, які треба дотримуватися, щоб не отримати травму і не загинути.

**Матеріал:** Картинки - символи із зображенням ожеледиці

**Хід бесіди:**

1. Вихователь читає дітям вірш «Ожеледь»:

*Вчора дощ усе полив І калюжі поробив.*

*А сьогодні вже зима. Хазяйнує тут вона.*

*Морозець пішов їй вслід – Із калюж зробив він лід.*

*На подвір'ї будь уважний, Бо на льоді можна впасти.*

*І машини не летить, Щоб з дороги не злетить.*

*Ожеледиця довкола, Щож упасти будь готовий.*

2. Бесіда про ожеледь. Пояснення слова «ожеледь».

3. Запитання до дітей:

-Яка зимова погода сприяє утворенню ожеледі? -Чому в ожеледь відбувається багато аварій на дорогах? -Чому в ожеледь люди часто отримують травми? -Як убезпечити себе в ожеледицю? -Які дорожні служби і як допомагають людям в ожеледицю?

4. Розглядання картини - знаків ожеледиці, запропонувати дітям визначити, про що попереджає знак, і що не треба робити, як попередити отримання травми взимку в ожеледь?

**Запам'ятати правила:**

**-не штовхатися, не бігати, не грати на слизькій дорозі, не підставляти підніжки товаришам, не боротися, йти обережно, не кататися;  
- якщо хтось упав, допомогти піднятися, кликати на допомогу дорослого!**

5. На вулиці - допомогти дворішкунку посипати слизькі доріжки піском.



## Бесіда №2.

**Тема:** «Обережно бурульки /сніг з даху/»

**Мета:** Дати знання про те, що бурульки можуть бути небезпечні для людини (якщо впадуть з даху - травма, якщо облизувати або їсти - ангіна) вчити уберегтися від бурульок в кінці зими - початку весни, підкорятися правилам безпеки, уміти передбачати небезпеку.

**Матеріал:** Сюжетна картина ; логічна картина

**Хід бесіди:**

### 1. Загадка

Росте вона холодною зимою, Росте вона додолю головою,

А тільки сонечко засяє – Вона заплаче і розтає. (Бурулька)

2. Розгляд сюжетних картин та бесіда за ними. Попросити розглянути картинки і розповісти, що на них зображено. Обговорити з дітьми, чим може бути небезпечна та чи інша ситуація. Чим небезпечні бурулька чи обмерзлі грудки снігу, які скидають з даху? А як вчинити правильно, як можна захистити себе від небезпеки? Попросити дітей пригадати випадки з життя, коли хто - небудь постраждав у подібних ситуаціях. Попросити дітей подумати, які заходи можна вжити, щоб попередити оточуючих про небезпечні зони. Разом прийти до висновку, що такі зони необхідно захистити. Придумати різні види огорож: мотузка з червоними прапорцями, дерев'яні або металеві загородження, щити або огорожі.

### ПРАВИЛА!

Нагадати дітям, що ні в якому разі не можна:

- Трати там, де з даху звисають бурульки або може впасти сніг!
- Підходити і чіпати звисають бурульки!
- Не можна смоктати і є бурульки!
- Не кидайся бурулькою або снігом!
- Будь уважним і спостережливим!
- Умій заздалегідь передбачати небезпеку і уникати її!
- Крім власної безпеки, дбати про безпеку інших (наприклад, взяти за руку і відвести подалі від небезпечного місця малюків)!

### 3. Гра «Бурулька»



## Бесіда №3.

**Тема:** «Як пісок може стати небезпечним»

**Мета:** Ознайомити дитину з іграми з піском і попередити її, що грати з ним небезпечно: потрібно бути уважним і стежити, щоб пісок не потрапив в очі, рот, ніс, одяг, голову.

**Матеріал:** 2 ляльки - Неумійки, доктор Айболить, іграшки та посібники для гри з піском.

**Хід бесіди:**

Приходять 2 ляльки - Неумійки. Грають з піском і весь час бавляться: кидуються один в одного піском і потрапляють в очі (Доводиться звертатися до лікаря Айболита і лікувати їх); копають ямку занадто жваво і потрапляють на голову і бруднять волосся - доводиться мити; захотіли подивитися, як тече сухий пісок, піднімаючи руки занадто високо і потрапили піском в рот, в ніс (а в піску можуть жити мікроби - можна захворіти або задихнутися), забруднили одяг один одного - весь одяг в піску, брудна. І інші ситуації.

Діти обговорюють кожен раз ситуацію і роблять висновки (вчать Неумійок) як треба правильно поводитися, щоб не трапилася біда, і запам'ятовують

### **ПРАВИЛА:**

-не кидатися піском, не розкидати його, грати обережно, не піднімати руки з піском високо, треба копати і будувати з піску спокійно, акуратно, не штовхатися в пісочниці і біля пісочниці, не розкидати іграшки та посібники для ігор з піском, користуватися ними дбайливо; -ні в якому разі не три брудними (після ігор з піском) руками очі, обличчя, вимий спочатку руки.

А якщо все - таки потрапив пісок в очі, вуха, ніс або рот, вимий їх швидше водою, і обов'язково скажи про це дорослим (вихователю)



## Бесіда №4.

**Тема:** «Кішка і собака - наші сусіди»

**Мета:** Пояснити дітям, що контакти з тваринами іноді можуть бути небезпечними; вчити дбати про свою безпеку. **Матеріал:** д/вправа- «Як це сталося?»

**Хід бесіди:**

1. Загадки:

«Мордочка вусата, шубка смугаста,  
часто вмивається, а з водою не знається»

(Кішка)

«Гладиш - лащиться, дражниш - кусається» (Собака)

2. Вихователь розповідає: «Іноді, коли ми граємо на ділянці д/сака, до нас приходять собаки або кішки. Ми, звичайно ж, всі любимо тварин, піклуємося про них, знаємо, як з домашніми тваринами звертатися, що вони люблять. Але ми не знаємо, чиї ці тварини. Швидше за все, вони бездомні. А можна чіпати, брати на руки чужих або бездомних собак і кішок? Чому?»

Так, ви праві. Не можна! Вони можуть бути агресивними, шаленими. Вуличні кішки і собаки можуть бути хворі чимось заразним. Їх можна і потрібно годувати, але гладити і грати з ними небезпечно. Шим більше не можна дражнити й мучити тварин.

Важливо пам'ятати, що найбільш агресивні тварини під час їжі і коли біля них знаходяться їхні маленькі дитинчата.

**Запам'ятайте ПРАВИЛА!**

- Не тікайте від собаки на вулиці. Собаки переслідують втікачів.

- Не гладьте незнайомих тварин і не беріть їх на руки! Вони можуть виявитися хворими, заразними, у них можуть бути кліщі або блохи або вони можуть неправильно зреагувати на вашу ласку і вкусити без попередження.

- Не дивіться пильно собаці в очі, вона може прийняти цей погляд за виклик.

- Якщо ви зустрінетеся з собакою у вузькому проході або провулку, дайте їй місце, встаньте боком до собаки.

- Не чіпайте чужу кішку або собаку. Навіть при гарному відношенні з твого боку вони можуть чогось злякатися і в цілях самозахисту подряпати або вкусити.

- не цілуйте (вони часто риються в землі і у них на морді багато мікробів) і не дражніть тварин (вони можуть втрачати терпіння і вкусити); -не підходьте до них ззаду. -Не буди сплячу собаку.

3. Д/вправа: «Як це сталося?» Обговорення неправильної дії дитини і його наслідки (по серії картин) (Дражнили собаку - вона вкусила. Дитина потрапила в лікарню.)



## Бесіда №5.

**Тема:** «Як був покараний цікавий язичок»

**Мета:** Дати дітям знання про те, що залізні предмети взимку дуже небезпечні, що не можна до них торкатися язиком, губами і голими ручками; навчити піклуватися про свою безпеку, попередити нещасний випадок.

**Матеріал:** Сюжетна картина.

**Хід бесіди:**

1. Розгляд і обговорення сюжетної картини. Пояснення, чому так трапляється взимку з залізними предметами. Придумування оповідань. Показати (якщо це все - таки сталося), як допомогти потерпілому (з допомогою чистого пальця або носової хустки, обережно відігрівати предмет поруч з язиком або губами, ні в якому разі не відривати насильно)

**Допомогти запам'ятати ПРАВИЛА:**

- Ніколи взимку не торкайся язичком, губами і голими руками до залізних предметів! Вони приклеїться і не відірвати. \ Це дуже небезпечно для здоров'я.  
- Не відривати з силою, якщо нещастя все - таки з тобою сталося. -Кликати на допомогу дорослого, якщо з кимось із твоїх товаришів сталося таке.

2. Проведення досліду:

Показати на вулиці, як мокра ганчірка приклеюється до металевого предмету і не відривається.



## Бесіда №6.

**Тэма:** «Ідэмо на экскурсію (піша экскурсія)» **Мета:** даць зьвесткі пра правіла безьпекі пад час пішых экскурсій, вучыць падкарацца вьмогам безьпекі.

**Матэрыял:** Знакі: «Можна» (!), «Не Можна» (-)

**Хід бесіды:**

Вьршэньня праблемных сьтуацыяў із застосваньням знакаў.

1 сьтуацыя. Діткі ішлі на экскурсію. Всь ішлі адін за адным па-двое. Раптам Коля побачыў знаёмьго, і не папярэдзьшы вьхьвателья, побіг да ньго. А в цьей час вьіхала із-за рогу машына. Шчо было далі? (Вьдповіді дьтэяў) (Знак- «Не Можна»)

2 сьтуацыя. Наша група адногь разь пішкы пішла на экскурсію на рьчку. Всь дружна ішлі, дотрымьуючысь правіла пьведінкы пішохода. Коли дьішлі до мьсця, вьявілься, шчо Вані не мае. Шчо ж сталось? Чьому? Чьі можна пьступаты так? (Знак- «Не Можна»)

Обгьоворыты, як пьтрьбно і не можна себе весты пад час пішої прогьулянкы (экскурсії) Запьропьнуваты вьбярать знакі.

**Запам'ятаты ПРАВИЛА:**

-Іты спокьіьно, трымьаючысь за руку тьоварыша (двое) за іньшымы дьтцьмы і вьхьвательем;

-Не вьдставаьты вьд іньшых дьтэяў, шчоь не заблукать, а трымьаць разьом; -Не вьбьігать і не тьікать без дозьволу вьхьвателья; -Якшчо ты заблукав, не пьддавайсь пьаньці, не бьіжы, куды очь; -Пьрехьодыты дьрогьу тьількы на пішохьідньомьу пьрехьоді («зэбрь»на зельне сьвітло сьвітлофьора. А якшчо не мае сьвітлофьора, не забудь пьодвьітсья, чьі не мае машыны зльва, а на сьредыньі дьрогьы - пьраворуч;

-Ньікольы не пьрехьодыты вульцью на чьрвьоне сьвітло, навьть якшчо пьобльзьу не мае машыны, дьочекайсья, коли загорьтсья зельне сьвітло;

-Не можна іты пьоруч з дьрогьою, де іздьаьт машыны і аьтьобусы;

-Не вьбьігай на брукьівкьу за м'ячём аьбо іньшым пьретьметом, якшчо вьоньі вьпаль і пьокьотылься: ты рьызыкьуєшь не пьомьітыты пьроїжджаючьої машыны і пьотрапьты пьд неї

-Іты тьількы на пішохьідньій дьорьіжкьі і тьротуарьу; -Не штовхьаьтсья, не крьчаты, не крьчаты пьо шльахьу, не заважьаьт пьрехьождьым; -Обхьодыты сьтороньою вьїзды з аьтостьоянок, гьаражьів і іньшых пьодьібньых мьісць: якшій-небьудь аьтьомобьіль може вьіхьаьт задньім хьодом, і ньго вьодьій не пьомьітть тьебе;

-Сльухьаьтсья вьказьівок вьхьвателья;

-Ньікольы не пьідхьодь і не сьідай у машыну з незьнаёмьою льудьною, шчоь вьін не гьоворьт: на сьвітні дьосць чьасто зьустрьчаюьтсья зль льуды, якьі можьт запьодьіаьт тьобьі шкьодьу.





## Бесіда №7.

**Тэма:** «Ура! Мы ідэмо на екскурсію! (на аўтобусі)»

**Мета:** Вчыці правільна поводити себе в транспарці, знати і дотрымватись правіл безпечной паведінкі.

**Хід бесіды:**

1. 3/ рольова гра «Падарожж» - з абгаворенням правіл паведінкі в аўтобусі

2. Повторити з дítьмі **ПРАВІЛА:**

-*При вході в аўтобус і виході з аўтобуса не штовхайся, не выпрыгуй, не квапся, не став підніжку, дочекайся своєї черги і тримайся за спеціальні поручні, дивись під ноги.*

-*Не вставати з місця і не пересуватися в аўтобусі. При різькому повороті або раптовій зупинці ти можеш сильно вдаритися об вікно або сидіння;*

-*Не вистромляй руку або голову з вікна аўтобуса. Проходячий повз транспарнт може зачепити тебе, що викличе серйозну травму;*

-*Не чіпай замки, не пусьтуй з дверними ручками, так як двері раптово можуть відкритися, і ти на повноьму ході можеш вилетіти на дорогу;*

-*Відкинься назад і обіприся об спинку сидіння, щоб при раптовій зупинці не відкинуло сильно вперед і не вдаритися;*

-*Не відволікай водія і інших дítей розмовами;*

-*Не галасуй і не штовхайся в аўтобусі, будь ввічливий і спокійний;*

-*Не торкайся до керма і не доторкайся до кнопок і важелів керування.*



## Бесіда №8.

**Тэма:** «Чергування по ідальні»

**Мета:** Вчыці дзяцей правільна і безпечна для себе і оточуючых накрываці стале; дотрымваціся правіл безпеці пры поводжэнні з ножам, вяделкаю; закрэпіці уявлэння про небезпечні прадметы, про іх неабходнасць для людзін.

**Матэрыял:** Д/ігры: «Накрываемо ляльці стіл» або «Шо спачатку, шо потім». Можна выкарыстоўваці значкі - сімвалы: картонны ліст - стіл, маленькі кільцы - блюдыя, велікі - тарілкі, смужкі - вяделкі, ножкі тощо

**Хід бесіды:**

1. Д/г «Накрываемо ляльці стіл» з выкарыстаннем значкаў - сімвалаў або ляльковага посуду з абавязковым поясненнем правіл безпеці.

2. Чытанне урывкаў прозы

-Ми чергові сьгодні. Будемо няні дапамагаці, Акуратна і красіва сервіраваці стале. -Ми тарілкі всім поставімо вяделкі, ложка і ножкі. Не поспішай, як класті, подумай, А потім уже розкладі. -Праворуч від тарілки ніж, А ложка поряд лежыць, Ніж від ложка відвернувся, На тарілочку дывіўся. -Ну а зліва від тарілки Потрыбно покласті вяделку. Коли станемо їці друге, Буде з вяделкаю ніж дружыць.

3. **Правіла:**

-Не размахуї вяделкаю, ножам або іншым столовым прыборам; -Завжди бери по одному прадмету і несі акуратна; -Накрываюці стале, не квапся, не бігай, не грай, роби все спокойна; -Ніж і вяделку несі вістрям вніз;

-Не піднімай високо і не піднось до очей вяделку, ніж;

-Не підходь і не доторкайся до каструль і чайніка з гарячою їжэю; -Не пустуй і не грай з ножам і вяделкаю. -Накрываюці стале, не відволікайся; -Не заважайте черговым накрываці стале; - не бігайте, коли накрываюць стале.



## Бесіда №9.

**Тема:** «Як поводить себе в спеку на майданчику?»

**Мета:** Вчити дітей без нагадування дорослих одягати головний убір (панамку, косинку та ін), закріплювати вміння правильно наливати воду з чайника в чашку, дотримуватися правил перебування на сонці, щоб не перегріватися.

**Матеріал:** Сюжетна картина із зображенням 2 дівчаток - одна сидить під «грибом», а друга засмагає під палючим сонцем і отримала сонячний опік. (Можна придумати і намалювати інші картинки)

**Хід бесіди:**

1. Розгляд картини. Запитання до дітей: -Що зображено на картинці?

- Хто з дівчаток вчинив правильно? Чому?

- А що сталося з другою дівчинкою? Як це сталося?

- Що треба робити тепер?

- А як ми поведемо себе на вулиці в спеку?

-Що потрібно робити, щоб не трапився сонячний удар? Сонячний опік?

2. Складання розповідей з життєвого досвіду дітей.

3. Гра «Закінчи пропозицію» -Щоб не образити тата, Я одягну з стрічкою...

(капелюх). Нерозлучні друзі Мотузка і прищіпка. Не розлучні в спеку Я і моя ...

(кепка) -Сильно сонечко пече? -Питаю маму. Одягаю я в спеку Білу ... (панамку)

4. Допомогти запам'ятати **Правила:** -На прогулянку, влітку обов'язково одягати легкий головний убір (капелюшок, косинку, кепку, панамку)!

-У спеку пий більше рідини - води, морсів або соків!

-Не можна довго перебувати на сонечку! Трати краще в тіні!

-У спеку носи легкий одяг, який захистить твої плечі, спину і груди від сонячних опіків. Носи в спеку темні окуляри.

-Не бігай босоніж в спеку по асфальту.

-Не захоплюйся в спеку рухливими іграми на сонці: не доводь до того, щоб тіло було мокрым від поту.

-Якщо раптом відчуєш слабкість, запаморочення або нудота, негайно йди в тінь і скажи вихователю про своє самопочуття. -Дивись за товаришами, не перегрілися вони, не почервоніли лице і тіло. Якщо помічаш таке, запроси їх в тінь і скажи про це вихователю.



## Бесіда №10.

**Тема:** «Взимку на гірці»

**Мета:** Вчити дітей дотримуватися правил поведінки під час катання з гірці; Розвивати витримку і терпіння - вміння чекати своєї черги; виробити бажання уникати травмо небезпечних ситуацій.

**Хід бесіди:**

1. Бесіда про зимові забави та ігри, про їхню користь для здоров'я.
2. Обговорення ситуацій правильної і неправильної поведінки дітей на гірці за ілюстрацією або картинкою;

або

Гра (словесна) «Добре - погано». Діти оцінюють ситуації, запропоновані вихователем, і обґрунтовують свою оцінку у процесі загального обговорення.

3. Розглядання санки-льодянки і звичайних санок.

4. Підвівши висновки, з дітьми сформувавши **Правила:**

**- Кататися на гірці тільки на санках-ковзанах, а не на звичайних санках**

**- Підійти тільки на гірці тільки на ковзанах**